

Повітряна тривога. Артобстріл, бомбардування.

Умовний сигнал по коледжу: 2 довгих і один коротких дзвінки з повтореннями.
Дії особового складу коледжу.

1. Припиняється навчання.
2. Вимикається світло у приміщенні.
3. Перекривається газопостачання, водопостачання (навчальні корпуси, гуртожиток та ін.. приміщення).
4. Проводиться світломаскування (зашторити вікна, заклеїти вікна хрест-навхрест).
5. Студенти разом з викладачем в організованому порядку найкоротшим шляхом виходять з навчальних корпусів (відповідно до схеми евакуації).
 - 5.1. Викладач записує прізвища відсутніх.
 - 5.2. Викладач виходить на коридор і виконує команди групи громадського порядку.
 - 5.3. Отримавши команду на евакуацію, дає команду «Встати!», «З правої сторони в колону по одному вийти у коридор і через ближню сходинок клітку зійти у найпростіше укриття на 1 поверсі або у найпростіше укриття в підвальному приміщенні.
6. На відведеному місці у найпростішому укритті викладач робить перекличку студентів і доповідає керівництву про наявність, відсутніх при евакуації.
7. Не залишаючи евакуйовану групу, викладач, який проводив заняття, повинен виконувати подальші команди керівника евакуації.

Для персоналу або окремої особи, який залишився у приміщенні під час бомбардування, артилерійського обстрілу.

1. Відійти від вікон, бокових та інших стін.
2. Щонайшвидше старатися зійти на нижчі поверхи будівлі.
3. Якщо є можливість, подати сигнал про своє місцеперебування.
4. Старатися відійти від електророзподільних шаф, кабелів електричних проводок, газових труб, теплоцентралей, труб водопостачання.
5. При переміщенні з небезпечного місця у більш безпечне, прикрийте верхню частину голови предметом, (якщо такий є) або, охопивши голову руками.
6. Старайтесь не піддаватися паніці, зберігати здоровий глузд, діяти рішуче і впевнено.
7. Оцінюючи наявні обставини, постійно шукати більш надійне місце на середині кімнати, аудиторії, якщо є міцна сходинок, то лягти біля неї, яка може захистити Ваш корпус тіла при падінні верхніх плит перекриття або при руйнуванні стін.
8. Ні в якому разі не можна знаходитися біля капітальних стін, вікон, лізти під столи, у шафи, парти, ставати у дверних проїмах.
9. Сигнали про своє місцезнаходження можна подавати: голосом, постукуванням по твердих предметах, металі.
10. До віконних проїм можна підходити тільки тоді, якщо в них немає скла і їх можна використати для евакуації.
11. В домашніх умовах найбільш безпечною є ванна (металева, чавунна). Необхідно лягти у ванну і накрившись ковдрою, перечекати обстріл.
12. У випадку пожежі необхідно змочити голову, плечі та коліна (це дасть додатковий захист від вогню) і просуватись до виходу. Слід пам'ятати, що одяг з синтетичних матеріалів є легкозаймистим і може стати причиною важких опіків.

Підготовка приміщення:

- заклеїти вікна хрест-навхрест (для цього необхідно заздалегідь приготувати біля вікон скотч);
- зашторити вікна;
- пересунути до центру аудиторії всі меблі;
- вимкнути подачу електроенергії, води, теплогазопостачання;

- залишити двері відкритими.

Як діяти у випадку раптового бомбардування або артобстрілу

Раптовий артобстріл або бомбардування.

1. Якщо ви почули свист снаряда (він схожий більше на шурхіт), а через 2-3 секунди – вибух, одразу падайте на землю.
2. Не панікуйте: вже те, що ви чуєте сам звук польоту, означає, що снаряд пролетів достатньо далеко від вас, а ті секунди перед вибухом лише підтвердили досить безпечну відстань. Однак наступний снаряд може полетіти ближче до вас, тому замість самозаспокоєння швидко й уважно озирніться довкола: де можна заховатися надійніше?
3. В разі, якщо обстріл застав вас у маршрутці, тролейбусі чи трамваї – слід негайно зупинити транспорт, відбігти від дороги у напрямку „від будинків і споруд” і залагти на землю. Роззирніться і очима пошукайте більш надійного сховку неподалік.
4. Перебігати слід короткими швидкими кидками одразу після наступного вибуху.
5. Якщо перші вибухи застали вас у дорозі на власному автомобілі – не розраховуйте, що на авто ви зможете швидко втікти від обстрілу: ви ніколи не будете знати, в який бік перенесеться вогонь, і чи не почнеться далі обстріл, скажімо, з мінометів. Окрім того, бензобак вашого авто додає небезпечного ризику обгоріти. Тому знов таки: негайно зупиняйте машину і якнайшвидше шукайте укриття.

Не підходять для схову такі місця:

- 1) під'їзди будь-яких будинків, навіть невеличкі прибудовки;
- 2) від багатопверхових / багатоквартирних будинків взагалі слід відбігти хоча би метрів на 30-50;
- 3) місця під різною технікою (скажімо, під вантажівкою чи під автобусом);
- 4) звичайні ЖЕКівські підвали будинків. Вони зовсім не пристосовані для укриття в часі авіанальотів чи ракетно-артилерійських обстрілів (йдеться про слабе перекриття, відсутність запасних виходів, вентиляції тощо). Є великий ризик опинитися під масивними завалами. Захаращення таких підвалів тягне за собою ризик моментальної пожежі або задимленості;
- 5) в жодному разі не слід ховатися назовні під стінами сучасних будинків! Теперішні бетонні „коробки” не мають щонайменшого запасу міцності і легко розсипаються (чи „складаються”) не тільки від прямого попадання, а й навіть від сильної вибухової хвилі: є великий ризик обвалів та завалів;
- 6) не можна також ховатися під стінами офісів та магазинів! – від вибухової хвилі згори буде падати багато скла; це не менш небезпечно, ніж металеві уламки снарядів.

Не використовуйте для схову будь-які штабелі, місця, заставлені контейнерами, захаращені ящиками, будматеріалами тощо (спрацьовує підсвідомий рефлекс: заховатися так, щоб не бачити нічого). Ця помилка небезпечна тим, що навколо вас можуть бути легкозаймисті предмети й речовини: виникає ризик опинитися серед раптової пожежі.

Не можна стрибати у річку, у ставок, фонтан тощо. Вибух бомби чи снаряду у воді навіть на значній відстані є дуже небезпечним: сильний гідроудар і – як наслідок – важка контузія.

Можна заховатися в таких місцях:

- 1) у спеціально обладнаному бомбосховищі (якщо пощастить). Від звичайного ЖЕКівського підвалу справжнє бомбосховище відрізняється товстим надійним перекриттям над головою, системою вентиляції та наявністю двох (і більше) виходів на поверхню;
- 2) у підземному переході;
- 3) в метро (ідеально!);
- 4) в будь-якій канаві, траншеї чи ямі;
- 5) в широкій трубі водостоку попід дорогою (не варто лізти аж занадто глибоко, максимум на 3-4 метри);

- 6) вздовж високого бордюру чи підмурку паркану;
- 7) у дуже глибокому підвалі під капітальними будинками старої забудови (бажано, щоб він мав таки 2 виходи);
- 8) в підземному овочесховищі, силосній ямі тощо;
- 9) в оглядовій ямі відкритого (на повітрі) гаражу чи СТО;
- 10) в каналізаційних люках поруч із вашим будинком; це дуже добрий сховок (але чи вистачить у вас сил швидко відкрити важку залізяку? Важливо також, щоб це була саме каналізація чи водопостачання – в жодному разі не газова магістраль!);
- 11) в ямах-„воронках”, що лишилися від попередніх обстрілів чи авіанальотів;
- 12) в найгіршому разі – коли в полі зору нема укриття, куди можна перебігти одним швидким кидком – просто лягайте на землю і лежіть, закривши голову руками!.
Переважна більшість снарядів та бомб розриваються у верхньому шарі ґрунту чи асфальту, тож осколки в момент вибуху розлітаються на висоті щонайменше 30-50 см над поверхнею.

Отже, загальне правило: ваше укриття має бути хоч мінімально заглибленим і, разом із тим, має знаходитися подалі від споруд, які можуть обвалитися на вас зверху при прямому попаданні, або можуть спалахнути.

Ідеальний захист дає траншея чи канава (подібна до окопу) завглибшки 1-2 метри, на відкритому місці.

Заховавшись в укритті, лягайте і обхопіть голову руками. Трохи відкрийте рота – це вбереже від контузії при близькому розриві снаряду чи бомби.

Не панікуйте. Займіть свою психіку чимось. Можна рахувати вибухи: знайте, що максимум після 100-го вибуху обстріл точно закінчиться. Можна спробувати подумки рахувати хвилини. По перше, це відволікає. По-друге, так ви зможете орієнтуватися в ситуації: артилерійський обстріл не триває вічно, щонайбільше – двадцять хвилин; авіаналіт – значно менше. В наші часи не буває довгих бомбардувань, великі групи бомбардувальників не застосовуються.

Після закінчення артобстрілу або бомбардування.

Покидаючи місце сховку, не давайте собі розслабитися. Тепер уся ваша увага має бути сконцентрованою собі під ноги!

Не піднімайте з землі жодних незнайомих вам предметів! Авіабомба, ракета чи снаряд могли бути касетними! Бойові елементи часто не розриваються при падінні, але можуть вибухнути пізніше, в руках – від найменшого руху чи дотику. Вся увага – дітям і підліткам: не дайте їм підняти будь-що з-під ніг!

Як правило, найбільші втрати бувають на самісінькому початку війни. Цивільних людей війна застає блискавично-раптово. Вони просто не знають елементарних правил поведінки в часі обстрілу чи бомбардування.

Сподіваємось, що ці поради будуть корисними для вас.